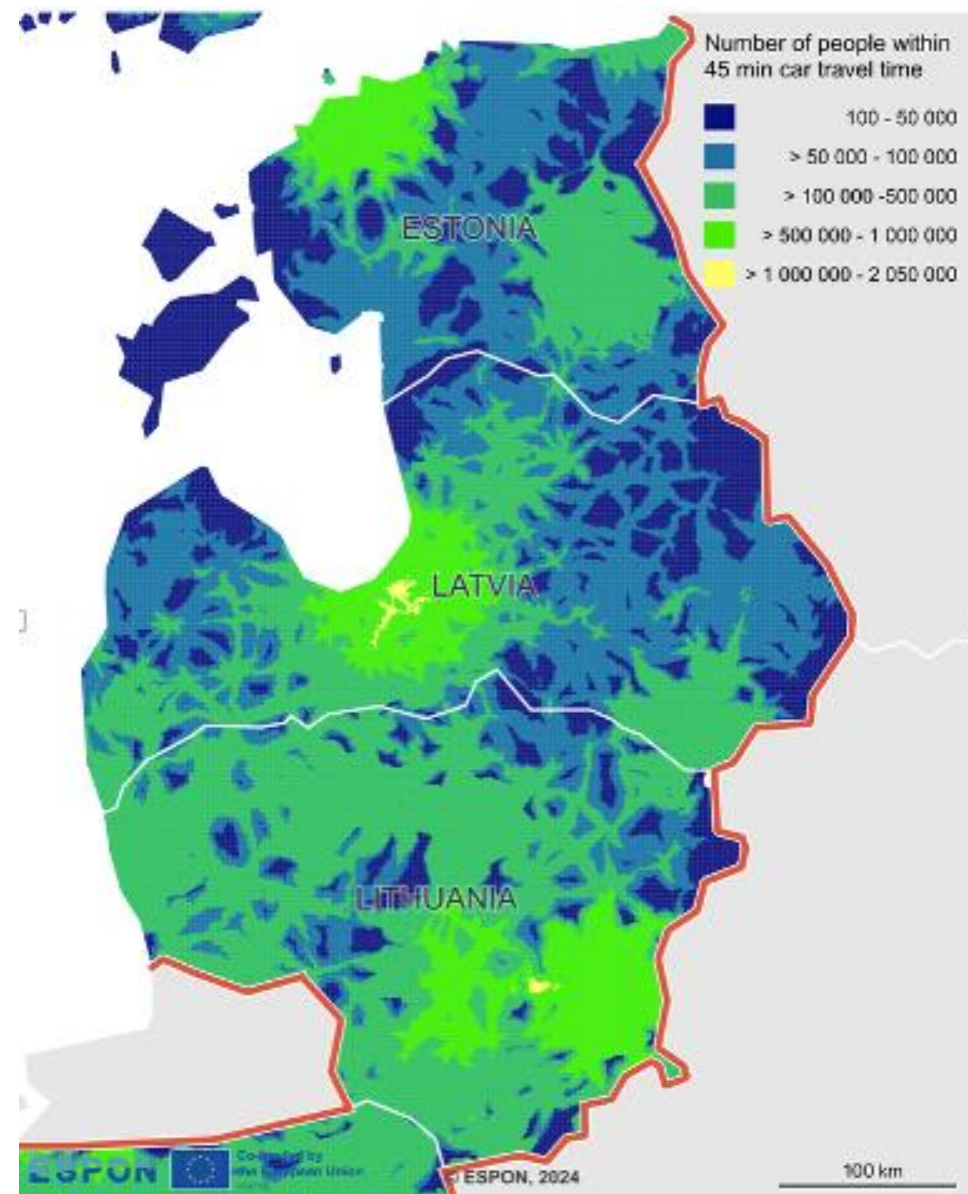

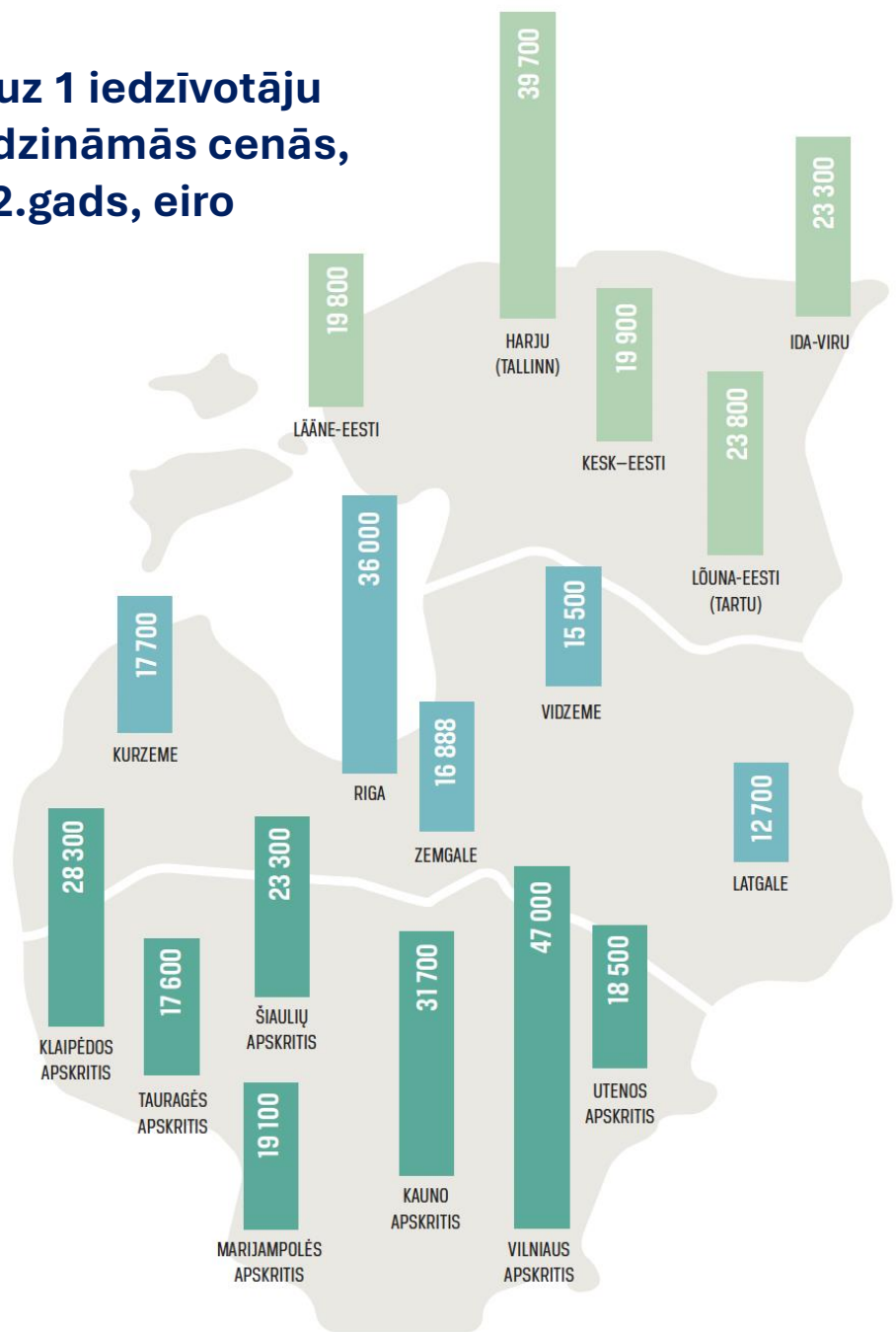
Kāpēc ieguldīt reģionos?

Sandra Spūle

reģionālās attīstības eksperte, EK un PB kopīgo iniciatīvu koordinatore Latvijā

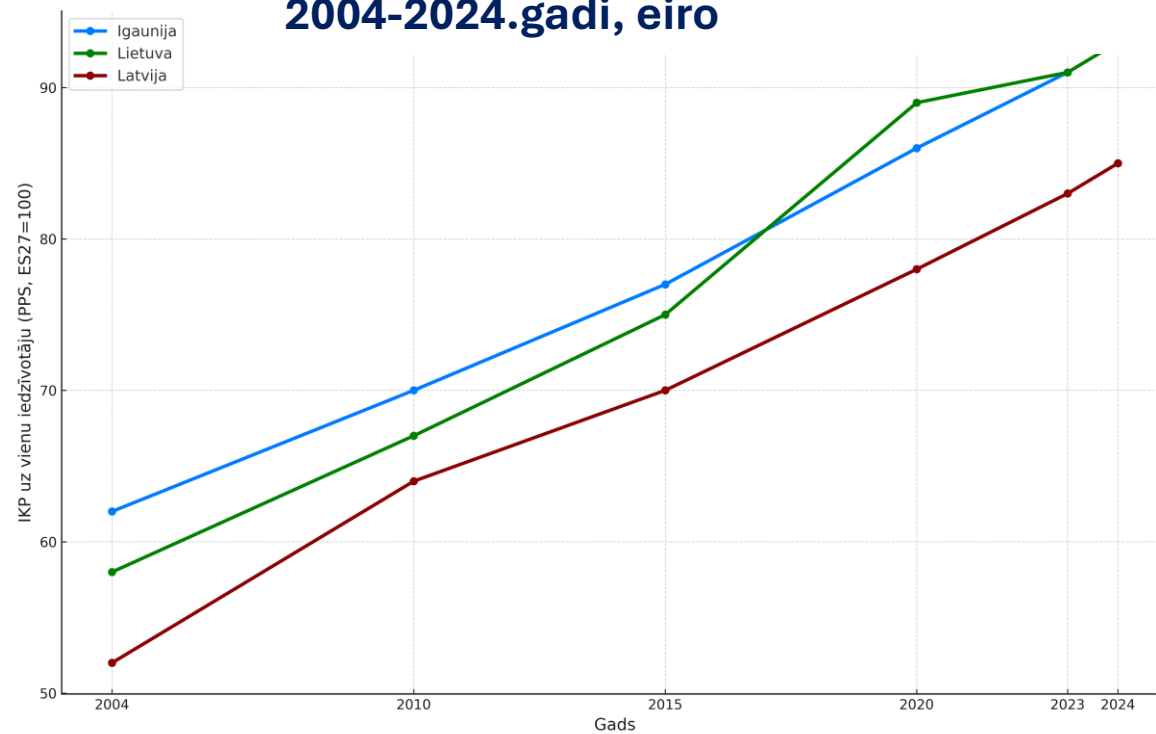

IKP uz 1 iedzīvotāju salīdzināmās cenās, 2022.gads, eiro

Kāpēc ieguldīt reģionos?

IKP uz 1 iedzīvotāju salīdzināmās cenās, 2004-2024.gadi, eiro

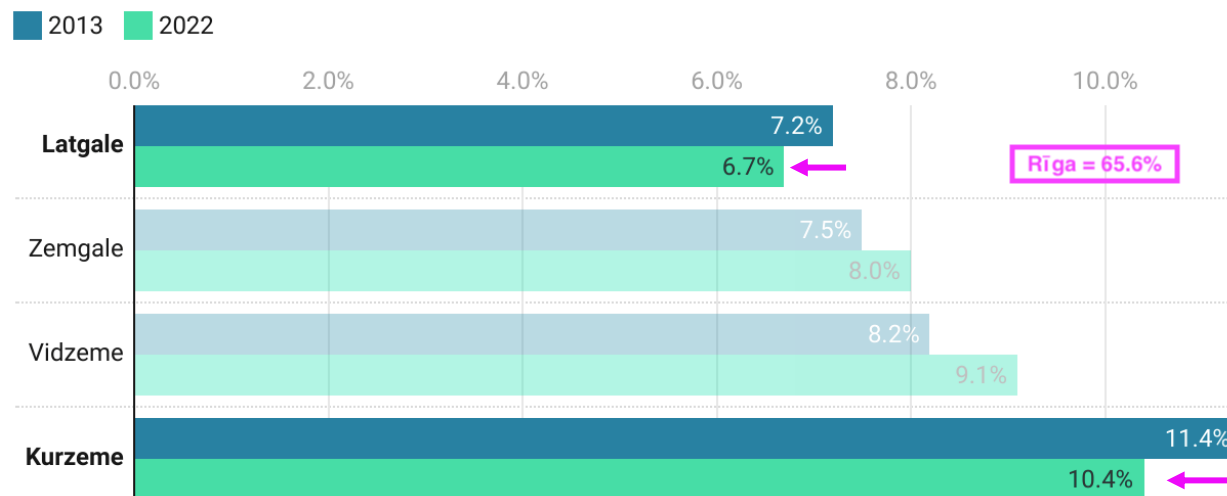

IKP uz 1 iedzīvotāju izmaiņa Latvijas reģionos, eiro

Atsevišķu reģionu ieguldījums valsts ekonomikā sarūk

Iekšzemes kopprodukta reģionos īpatsvara izmaiņa Latvijas kopējā IKP, %

Tagadnes darba devēji

Reprezentatīva 80 Latgales
uzņēmumu aptauja

- **Ekonomiskā situācija, energoresursu izmaksas un kvalificēta darbaspēka trūkums** ir biežāk minētie uzņēmumu attīstības kavējošie faktori
- 63% uzņēmumu **izjūt prasmju trūkumu** – visbiežāk inženierzinātnēs, lauksaimniecībā un vadībā, taču izmantotie risinājumi bieži nestrādā
- Lielākā daļa publisko pakalpojumu novērtēti kā “labi” vai “apmierinoši”, zemākie vērtējumi – **ceļu uzturēšanai un dzīvojamo māju attīstībai**.

840 respondenti no ~12000 audzēkņu un studējošo
skaita Latgalē - personas vecumā līdz 25 gadu
vecumam; 41 % - 18 gadu veci; 61 % vīrieši

Nākotnes darba ņēmēji

- 44% jūt prasmju neatbilstību tirgum; 43% gatavi pārkvalificēties; 13% uzskata savas prasmes virs tirgus prasībām
- Nozaru pievilcība: **būvniecība, tirdzniecība/transporta, rūpniecība, veselība un izglītība** mazāk pievilcīgas nekā lauksaimniecība. **Visretāk plāno strādāt zinātnē un izglītībā**
- Alga un labumi: **>25% gaida virs 2800 EUR neto**
- Svarīgākie labumi – **medicīniskā aprūpe un elastīgs darba laiks**
- Citas preferences: **īss ceļš uz darbu** (tikai 33% pieņem >30 min.)

Nākotnes plāni

- **77 % respondentu plāno migrēt prom no reģiona; 55% uz ārvalstīm, 31 % norādīja, ka migrācija būtu pastāvīga**
- Tieši profesionāli tehnisko skolu audzēkņi ir starp tiem, kuri skatās tikai ārvalstu virzienā
- Vēlme uzlabot dzīves līmeni (50 %), iegūt jaunu sociālo un kultūras pieredzi (48 %) un vietējo darba iespēju trūkums (44 %) ir visbiežāk minētie migrācijas iemesli.

Baltijas robežreģionu izlīdzināšanas iniciatīva (Baltics CURI)

Eiropas Komisijas un Pasaules bankas kopējās iniciatīvas pirmā gada aktivitātes un secinājumi

Mērķis: atbalstīt vietējos un reģionālos partnerus konkrētos pierobežas reģionos, lai apzinātu, veicinātu un paātrinātu ilgtspējīgas attīstības un sociālo ieguldījumu iespējas atbilstoši pašlaik pieejamajam Eiropas kohēzijas politikas finansējumam.

Sagaidāmie rezultāti:

- efektīva projektu plūsma
- reģionālo un vietējo iestāžu spēju stiprināšana, lai īstenotu dažādus attīstības projektus; un
- stiprināti sadarbības tīkli pierobežas reģionos

Tēma: vietējā ekonomikas attīstība un uzņēmējdarbība

- 1. Tehniskā palīdzība: Uzņēmējdarbības salgabāšana un paplašināšana (BR&E)**
 - 1) Ekonomikas profila izstrāde – analītika 2014-2024
 - 2) 80 uzņēmēju aptauja
- 2. Tehniskā palīdzība: Prasmju komponente Latgalē**
 - 1) OECD 2023.gada PIAAC aptaujas dati par Latgali
 - 2) Diskrētās izvēles eksperiments 2025
- 3. 3 savstarpējās mācīšanās no kolēģiem pasākumi – FORUMI**

With funding by the
European Union

Rīcības plāns

Risināmie aspekti

Darbaspēka izglītība un attīstība

Ietvertie aktivitāšu mērķi

- **Talantu noturēšana un piesaistīšana**, piemēram, Karjeras attīstības iniciatīva – finanšu atbalsts darbinieku prasmju attīstībai; Absolventu noturēšana un piesaiste – studiju kredīti ar pienākumu atgriezties strādāt reģionā.
- **Jauniešu intereses par STEM un tehnisko izglītību**, tās popularizēšana kā karjeras iespēja.
- **Cilvēkkapitāla kompetences centrs**: sadarbība starp uzņēmējiem un izglītības iestādēm profesionālās pilnveides, prakses un darba vidē balstītu mācību attīstībai.

Tirgus un investīciju pieejamība

- **Atbalsts pierobežas uzņēmumiem** – diferencēti ES finansējuma kritēriji, elastīgāki aizdevumi, specifiskas programmas un SEZ instrumentu pilnveide.
- **Finanšu pieejamība**, piemēram, Latgales kapitāla investīciju fonds, ES fondu līdzfinansējuma savienojoši aizdevumi laikā, kamēr tiek gaidīti ES maksājumi, utml.
- **Uzņēmēju informētības un konsultāciju/mentoringa stiprināšana**, informācijas apmaiņas uzlabošana ar pašvaldībām.

Infrastruktūra un dzīves kvalitāte

- **Mājokļu pieejamība un attīstības programmas**, piemēram, iedzīvotājiem pirmā mājokļa iegādei – aizdevumi ar zemām %likmēm jaunajiem profesionāļiem, pašvaldību un publiskā-privātā sektora sadarbība mājokļu attīstīšana
- **Mobilitāte un transports**, piemēram, ‘pēdējās jūdzes’ savienojuma risinājumi, ceļu, transporta un elektroenerģijas infrastruktūras pilnveidošana uzņēmējdarbībai.
- **Drošības un civilās aizsardzības infrastruktūras un informācijas apmaiņas uzlabošana.**

Paldies par uzmanību!